

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande - Barns och ungas läsning - ett ansvar för hela samhället SOU 2018:57

Föreningen för regional biblioteksverksamhet (FRB) har beretts möjlighet att yttra sig över betänkandet ”Barns och ungas läsning – ett ansvar för hela samhället” (SOU 2018:57)

FRB har till syfte att utifrån ett regionalt perspektiv främja biblioteksutvecklingen i landet. Föreningen ska fortlöpande följa utvecklingen inom området och agera både genom egna initiativ, och genom att vara remissinstans, motpart och samarbetspartner till andra aktörer inom området.

Bakgrund

Regeringen tillsatte hösten 2016 en delegation med uppdrag att samla alla aktörer (skola, kultur, föreningsliv och idrott) runt insatser för läsning i och utanför skolan.

Syftet var att bidra till att ge alla barn och ungdomar mer likvärdiga förutsättningar för en fullgod läsförmåga och lustfyllda läsoplevelser.

Läsdelegationens förslag handlar bland annat om att stärka infrastrukturen för små barns språkutveckling, att stärka skolbiblioteksverksamheten, att ett läsfrämjandelyft för folkbibliotekarierna ska införas, att förskolan och fritidshemmet ska ges bättre förutsättningar att arbeta med läsning samt att ett samordnande Läsråd ska inrättas.

FRB har valt att yttra sig över Läsdelegationens olika förslag genom ett urval som berör bibliotekssektorn på regional och nationell nivå.

Synpunkter på förslagen

Betänkandet är en gedigen rapport som belyser läsandet från många olika infallsvinklar. Den utgör ett utmärkt kunskapsunderlag med förslag som kan bidra till professionalisering inom läsfrämjande samt en förmodad och välkommen förstärkning av bibliotekens legitimitet.

I utredningen omnämns regional biblioteksverksamhets betydande roll inom kompetensutveckling, inte minst inom det läsfrämjande området. Därför är det anser FRB, förvånande att den regionala biblioteksverksamhetens funktion inte tas tillvara bättre i förslagen.

Regional biblioteksverksamhet fungerar redan idag som en kompetens- och utvecklingsnod för de folkbibliotek som är verksamma i länet (bibliotekslagen §11).

De regionala biblioteksverksamheter som verkar inom kultursamverkansmodellen har en etablerad dialog med kommunerna och civilsamhället.

Små barns språkutveckling

En viktig framgångsfaktor när det gäller små barns språkutveckling är att en samverkan sker mellan olika instanser och yrkeskårer.

Att äga ett språk tidigt i livet är en förutsättning för att kunna delta i ett demokratiskt samhälle och den nationella satsningen Bokstart är ett exempel där en samverkan sker mellan region och kommun. Forskning visar att föräldrar som deltagit i bokstartsprogram läser mer med sina barn.

FRB ställer sig bakom Läsdelegationens bedömning att Kulturrådet ska fortsätta att stödja kommuner som i samverkan med barnavårdscentraler, folkbibliotek och förskolor arbetar med små barns språkutveckling och att verka för att fler kommuner påbörjar en samverkan för små barns språkutveckling.

FRB instämmer också i att arbetet med små barns språkutveckling bör ske i samverkan mellan Kulturrådet, Skolverket och Socialstyrelsen.

Skolbibliotek och läsning

Läsdelegationens förslag är att utreda frågan om bemannade skolbibliotek och att definiera på förordningsnivå vad ett skolbibliotek är. Vidare är förslaget att ge Skolverket i uppdrag att ta fram allmänna råd som vägledning hur man bygger upp skolbiblioteksverksamhet.

FRB stödjer förslaget som helhet och anser att skolbibliotek i första hand ska vara bemannade med utbildade bibliotekarer.

Bibliotek och läsfrämjande

En viktig del i regional biblioteksverksamhet är arbetet med kompetenshöjning för bibliotekspersonal utifrån folkbibliotekens behov.

FRB ställer sig bakom Läsdelegationens förslag om ett nationellt läsfrämjandelyft för folkbibliotekarer görs liksom förslaget att det på lång sikt byggs upp en nationell infrastruktur, ett kompetenscentrum med direkt koppling till berörda lärosäten och tillhörande forskning.

FRB förutsätter att den regionala biblioteksverksamhet tas i beaktande som resurs i ett nationellt läsfrämjandelyft och att statliga medel tilldelas regionerna för detta uppdrag.

Läsande förebilder

Läsdelegationen berör vikten av läsande förebilder och menar sig ha identifierat ett behov av att stärka vuxna i deras läsande som viktiga förebilder för barn och unga.

FRB instämmer att ett uppdrag för att stärka vuxna som läsande förebilder bör axlas av Kulturrådet i dialog med Folkbildningsrådet.

Läsråd

I det fall ett Läsråd inrättas ställer FRB sin kompetens till förfogande.

FRB anser att betänkandet saknar en fördjupad diskussion och analys kring digital läsning, de nationella minoritetsspråken och urfolkets språk liksom läsning på andra språk än svenska. Då dessa är viktiga framtidsfrågor som både behöver och kräver en större genomlysning.

För Föreningen för regional biblioteksverksamhet

Kristianstad 2018-10-25

Kristina Hedberg

ordförande